vzw
Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Viermaandelijks tijdschrift juni 2015
14de jaargang nummer 34

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERSGILDEN VZW

Maatschappelijke zetel + secretariaat:
Breeërsteenweg 394 3640 Kinrooi
Tel. 089 70 29 50 Fax 089 30 53 92
E-mail: **vlaamseschutters@skynet.be**

Bankrekening: IBAN BE25 7350 0111 5282
BIC KREDBEBB

Viermaandelijks tijdschrift
Jaargang 14 Nr. 34
www.vlaamseschuttersgilden.be

Uitgave & Hoofdredactie:
François Van Noten
Dam 22
9160 Eksaarde
Tel: 0473 77 79 30
E-mail: fravano@telenet.be

Redactieleden:
Davy Ickx
Binkomstraat 70
3391 Meensel-Kiezegem
Tel: 016 63 24 16
E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Mark Demulder
Akkerstraat 7
3582 Koersel Beringen
Tel: 011 57 21 01
E-mail: markdemulder@skynet.be

Miel Roussard
Tel: 089 70 25 02
E-mail: mielenaroussard@scarlet.be

MET STEUN VAN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP

Uitgave: vzw Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Antwerpen

Vlaams-Brabant

Brussel

Limburg

Oost-Vlaanderen

West-Vlaanderen

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Zoals jullie weten gaat dit jaar onze gildedag door in Leuven.
De Federatie heeft hard haar best gedaan om van deze dag iets moois te maken. De toeristische mogelijkheden zijn misschien iets anders dat we gewoon zijn, maar zeker de moeite om te beleven. Uiteraard krijgen jullie hier meer informatie over.

De laatste jaren zijn financieel niet gemakkelijk geweest. Met de middelen die we hebben doen we echt het maximum. Reorganisatie en besparingen drongen zich op en gelukkig heeft niemand dit als een probleem beschouwd. Wij boeren dus verder en verwachten zoveel mogelijk volk in Leuven. Wij dringen zelfs sterk aan op jullie aanwezigheid en wel om volgende reden: voor de eerste keer sinds onze oprichting krijgen we een minister op bezoek, met name Sven Gatz, minister van o.a. cultuur.

De minister zal zelf zien wat de Federatie in petto heeft. Uiteraard zullen hieruit eveneens conclusies getrokken worden. Willen we in de toekomst opnieuw onze rechtmatige plaats verkrijgen, zullen we dus uit onze “pijp“ moeten komen, ons laten zien, wie en wat we zijn. Dit zal zeer belangrijk zijn omwille van onze plaats in de culturele wereld. Ik twijfel er niet aan dat heel wat verenigingen zich bewust zijn van het belang hiervan.

Ik zou het ook jammer vinden dat sommige verenigingen en personen wegblijven omdat er geen financieel voordeel meer aan verbonden is, althans momenteel niet. Maar na regen komt zonneschijn en na elke bergop komt er bergaf. Laat ons hopen dat de magere jaren op hun einde lopen en wij ons stilaan kunnen voorbereiden op meer mogelijkheden en wie weet, ook op financieel gebied.

Het oudste erfgoed van Vlaanderen, en dat zijn we toch, verdient dit.

Beste vrienden, voor mij persoonlijk hoeven jullie niets te doen, maar onze Federatie is nodig. Wij willen onze tradities en al onze andere culturele activiteiten niet te grabbel gooien voor verenigingen die zich hiervan in het verleden, en ook vandaag nog, niets hebben aangetrokken.

En na Leuven, gaan we volgend jaar met zijn allen naar Oostende. Mooie vooruitzichten. De Federatie en de mensen die zich hiervoor al jaren inzetten rekenen op jullie aanwezigheid in Leuven.

Tot dan.

Paul Stoop

WOORDJE VAN DE REDACTIE

Beste lezer,

Uw tijdschrift is er, eindelijk. Om allerlei redenen liep deze editie wat vertraging op. Voornaamste reden was wel dat de artikels pas laat binnensijpelden. Dus val ik meteen met de deur in huis: graag uw teksten voor het volgende nummer insturen vóór 10 september, zodat het op 15 september online kan gezet worden.

Wij mogen ook nog 3 gilden verwelkomen die lid zijn geworden van de Federatie: Sint-Michielsgilde Antwerpen (een schermersgilde), Koninklijke Gilde Sint-Sebastiaan en Sint-Pieters Brugge (boogschieten) en de Koninklijke Volkskunstgroep Reuzegom en Gilde Sinte Barbelen (kruisboogschieten, volksdans, vendelen en muziek). Over deze laatste vindt u ook een artikel om reden dat zij, samen met stad Leuven, als gastgilde fungeren op de gildedag van september e.k.
Ook de foto op de voorpagina verwijst naar de gildedag. Deze foto (met dank aan Davy) toont de Universiteitsbibliotheek op het Ladeuzeplein te Leuven, met op de voorgrond een kunstwerk van Jan Fabre, nl. de Totem. Het werd in 2005 geplaatst ter gelegenheid van de 575ste verjaardag van de universiteit. Deze 23 meter hoge inox naald met daarop een omgekeerde kever gespiest, is een geschenk van de KU Leuven aan de stad Leuven.

De redactie wenst u veel leesplezier met dit nummer.

François Van Noten, hoofdredacteur

Tot nu toe stuurden wij de link van het tijdschrift naar zo veel mogelijk e-mailadressen met de vraag om deze link verder door te sturen naar de andere leden van uw gilde, schutterij of verbond. Op die manier bereiken wij heel wat leden, maar wij willen dit bereik nog groter maken. Vanaf nu kan je het tijdschrift ook per mail ontvangen. De werkwijze staat achteraan in het tijdschrift en ook op de website van de Federatie en gaat als volgt:

Stuur je e-mailadres, samen met de regio en naam van uw gilde naar online@vlaamseschuttersgilden.be en gebruik als onderwerp "Inschrijven".

Wil je het tijdschrift niet meer ontvangen? Stuur dan een mail met als onderwerp "Uitschrijven" naar online@vlaamseschuttersgilden.be.
Vermeld ook hier uw e-mailadres, regio en naam van de gilde.

Historiek

Begin 1945 was de Tweede Wereldoorlog nog niet gedaan en de geallieerde legers veroverden steeds meer gebied op de terugtrekkende Duitse troepen. Er heerste honger en er was een harde repressie tegen iedereen die met de bezetter had meegewerkt. De komst van de geallieerde soldaten zorgde voor ongeziene vreugdetaferelen, die gepaard gingen met het uitdelen van sigaretten, chocolade en andere ongekende luxeproducten. Nieuwe Amerikaanse muziek en de ontlading na jaren van oorlogsellende waren de oorzaak van een "lage moraal". De Vlaamse Toeristenbond reageerde op die toestand met het inrichten van cultuuravonden en natuurwandelingen. Op zo'n lentewandeling in het Zoniënwoud kwamen enkele Leuvense jongeren op het idee een wandelclub op te richten die ook aan volksdansen zou doen. Als eerste naam voor de groep werd gekozen voor Tijl Uilenspiegel. Met succes werd er reclame gevoerd binnen de Leuvense jeugdverenigingen en in de maand mei was het ledenaantal al boven de 40 gestegen. Stichter Dree Pauwels, in de groep beter bekend als Pa Dree, werd voorzitter en zou dat blijven tot 1993. Sindsdien is hij gildehoofdman en ere-voorzitter en heeft zijn dochter Hilde de fakkel overgenomen.

Nog in hetzelfde beginjaar werd gekozen om de groepsnaam in Reuzegom te veranderen om de verbondenheid met de stad Leuven te benadrukken. De melodie van het Reuzenliedje (“Al die daar zegt de reus die komt…”) wordt nog steeds op regelmatige tijdstippen gespeeld door de beiaard van de Leuvense universiteitsbibliotheek.

Een volgende mijlpaal in de geschiedenis van Reuzegom was de Wereldtentoonstelling van 1958 op de Heizel in Brussel. Op deze "Expo '58" bracht Reuzegom zijn eerste programma dat bestond uit uitsluitend Vlaamse volksdansen, een primeur voor die tijd!

Vanaf de jaren '60 koos de groep resoluut en definitief voor de Vlaamse volksdansen en werd het doel van de groep de instandhouding en verspreiding van de Vlaamse volkskunst. In 1958 trad Reuzegom ook voor het eerst bij onze Nederlandse buren op, het begin van een hele reeks jaarlijkse reizen naar het buitenland. Reuzegom nam deel aan buitenlandse volksdansfestivals in bijna alle landen van Europa, en ook in Tunesië en de Verenigde Staten. Dankzij de medewerking aan het jaarlijkse internationale volksdans- en volksmuziekfestival (De Paasfeesten) en deze talrijke buitenlandse reizen, heeft Reuzegom kunnen verbroederen met groepen uit alle hoeken van Europa. Deze ervaringen geven aan de werking van de groep een enorme meerwaarde en zorgen steeds voor onvergetelijke momenten. In 1995 vierde Reuzegom zijn vijftigste verjaardag en verkreeg de groep de titel "koninklijke volkskunstgroep". Op 24

februari 2000 verschenen de statuten van de vzw in het Staatsblad en zo werd Reuzegom omgevormd van een feitelijke vereniging tot een vzw. In 2005 hebben we een heel jaar lang gefeest om ons zestigjarig bestaan te vieren.

Kruisbooggilde?

Wat is de link met het gildeleven en meer bepaald met de kruisboogschutters?

Schuttersdeken Willy Pelgrims legt uit:
De groep is van oorsprong een volksdansgroep, opgericht in 1945 als reactie op het veramerikaanst volksvermaak (rock & roll en bebob)
In 1958 werd in Brussel de wereldtentoonstelling georganiseerd waarop Reuzegom een optreden realiseerde dat niet onopgemerkt bleef in de kunstkringen. Met name de heer Verbesselt, conservator te Brussel, contacteerde onze voorzitter met de vraag of Reuzegom geen gilde wou worden. Onze hoofdman zag dit wel zitten (volkscultuur) en de gilde was geboren (herboren).
Na opzoekwerk over de Leuvense gilden werd besloten om de laatste van de 7 Leuvense gilden terug in het leven te roepen. Historisch fout, maar om praktische reden werd gekozen voor de kruisboog 6 m. Deze discipline werd een aantal jaren beoefend, maar door gebrek aan kennis en het stukgaan van de wapens viel het gildeleven stil. Ettelijke pogingen om terug op te starten mislukten, totdat 3 kernleden het bij de familie Justens (Het Hertogelijk Sint-Jorisgild Aarschot) gingen proberen. De schutters kregen onderdak in iemands garage en Jos Justens kwam uitleg en advies geven. Er bleven 3 kernleden over.
Na enige tijd vroegen de schutters, die er later bijgekomen waren, of ik, voor het goede en continue verloop, de leiding over de groep wou overnemen. Wat begonnen was als “We zullen wel zien”, is nu, 30 jaar later, bestendigd: we werken als een onafhankelijk groepje binnen het grote kader van Reuzegom.
Voor de duidelijkheid de gilde heeft een eigen bestuur naar de buitenwereld toe: voorzitter (schuttersdeken), secretariaat (schrijver) en kassier (schatbewaarder). Voor alles wat de gilde aangaat is het secretariaat **Maria Janssens, Bertemstraat 27, 3001 Heverlee.**
Als het over de dansgroep of het totale plaatje gaat, dan is het secretariaat **Koninklijke Volkskunstgroep REUZEGOM v.z.w., Waversebaan 203, 3001 Heverlee.**
Op de hoofding van de briefwisseling komt Gilde Ste Barbelen a° 1488 vooraan en volgt Reuzegom als tweede.

Gilde Ste Barbelen

In het jaar 1488 verleende de Leuvense stadsmagistratuur de schuttersgilde Ste Barbelen de toelating om als liefhebbersgilde van de "Gebrokenen Pese" te mogen bestaan en aan allerhande festiviteiten deel te nemen. Zo werd de gilde van Ste Barbelen afhankelijk van de stad Leuven en niet van de hoofdgilde St.-Sebastiaan zoals het toen gebruikelijk was.

De Gilde van Ste Barbelen werd zoals alle andere Leuvense gilden ten tijde van de Franse Revolutie ontbonden, maar na enkele jaren hernamen oud-leden van de Gilde opnieuw hun maandelijkse oefeningen. Helaas bloedde de Gilde dood tijdens de woelige jaren van de Belgische onafhankelijkheid.

Op 22 november 1958 verleende het Leuvense stadsbestuur de volkskunstgroep Reuzegom de titel van Gilde van Ste

Barbelen. Na grondig opzoekingswerk naar de geschiedenis van de gilde heeft Reuzegom een eigen kruisboogafdeling opgestart om de traditie van de aloude Gilde van Ste Barbelen verder te zetten in de vroegere hertogelijke hoofdstad Leuven. Ondertussen hebben de kruisboogschutters van de Gilde heel wat verzet. Op sportief vlak hebben ze al regelmatig mooie resultaten behaald en verschillende titels binnengehaald.

Ter gelegenheid van 550 jaar Stadhuis van Leuven hebben de schutters historisch verantwoorde kledij uit de jaren 1520-1540 nagemaakt. Dankzij deze kledij kunnen de schutters nu aan talrijke evenementen deelnemen waar gildekledij vereist is (vb. landjuwelen, ommegancken en toernooien).

Bron: website www.reuzegomleuven.be en Willy Pelgrims, schuttersdeken

TE ZIEN OP ZILVEREXPOSITIE: KONINGSVOGEL UIT LEUVEN, 1671

LEUVEN / WIJNEGEM – De pracht van het zilverwerk van de oude schuttersgilden blijkt opnieuw uit het fraaie beeldmateriaal van deze zilveren koningsvogel. Het getuigt van het vakmanschap van de zilversmid die dit zilveren sieraad met oog voor detail voltooide.

Stadskeur
De koningsvogel van massief zilver is vervaardigd in 1671 in de stad Leuven. Dit blijkt uit het zilvermerk, waarvan de vogel voorzien is.[1] Het zilvermerk bestaat uit een aantal in het zilver gedrukte stempels, die degene aanduiden die het vervaardigd heeft, het stadskeur en het jaartal. Eindproducten van zilver moesten gekeurd worden ter controle of de edelsmid zilver van voldoende gehalte gebruikt had. De afmetingen zijn gering: 12 cm hoog, 14,5 cm breed bij 1,5 cm diep.

Handbooggilde
De gekroonde vogel met halsband en breed uitgespreide vleugels heeft onmiskenbaar tot een handboogschuttersgilde behoord. Het is te zien aan de handboog met opgelegde pijl, die hangt aan de bek van de vogel en aan het takje waar deze drie keer als aanhanger is gebezigd. De drie handboogjes aan het takje kunnen overigens duiden op een keizerschap binnen het schuttersgilde. Dat is voor de persoon weggelegd die doorgaans drie jaar achter elkaar de koningsvogel heeft afgeschoten en daarmee drie maal schutterskoning werd. Op dat moment komt het koningszilver – inclusief de zilveren vogel – toe aan de nieuwe keizer, waarna de vereniging dit kan 'lossen' (vrijkopen) middels een afkoopsom.[2]

Dubbelganger
Overigens heeft deze vogel grote gelijkenis met een exemplaar van de breuk van het Sint-Sebastiaansgilde te Diest (Diest, Stedelijk Museum). Die breuk bestaat uit een patroonsplaat en een zilveren vogel. De rechtervleugel daarvan is iets meer voor zijn kop gebogen, de kroon heeft een iets andere vorm en hij draagt het wapen van Diest voor de borst, maar voor het overige is de gelijkenis treffend.[3] Daaruit blijkt dat de edelsmeden weliswaar geen producten op grote schaal vervaardigden maar toch variaties afleverden die waren gebaseerd op eerder (eigen?) werk.

---

[1] Walter V. Dieroet, *Edelsmeden in Vlaams-Brabant (Leuven, Aarschot, Diest en Tienen) tijdens het Ancien Regime en de 19de eeuw* (Leuven 2000) 143-144.
[2] E. Van Autenboer, *De Kaarten van de schuttersgilden in het hertogdom Brabant (1300-1800)* (uitgave 1993).
[3] W. Van Nespen e.a., *Schatten van de Vlaamse Schuttersgilden*. Catalogus (Antwerpen, Brussel 1966-1967) 41-42, cat. 144.

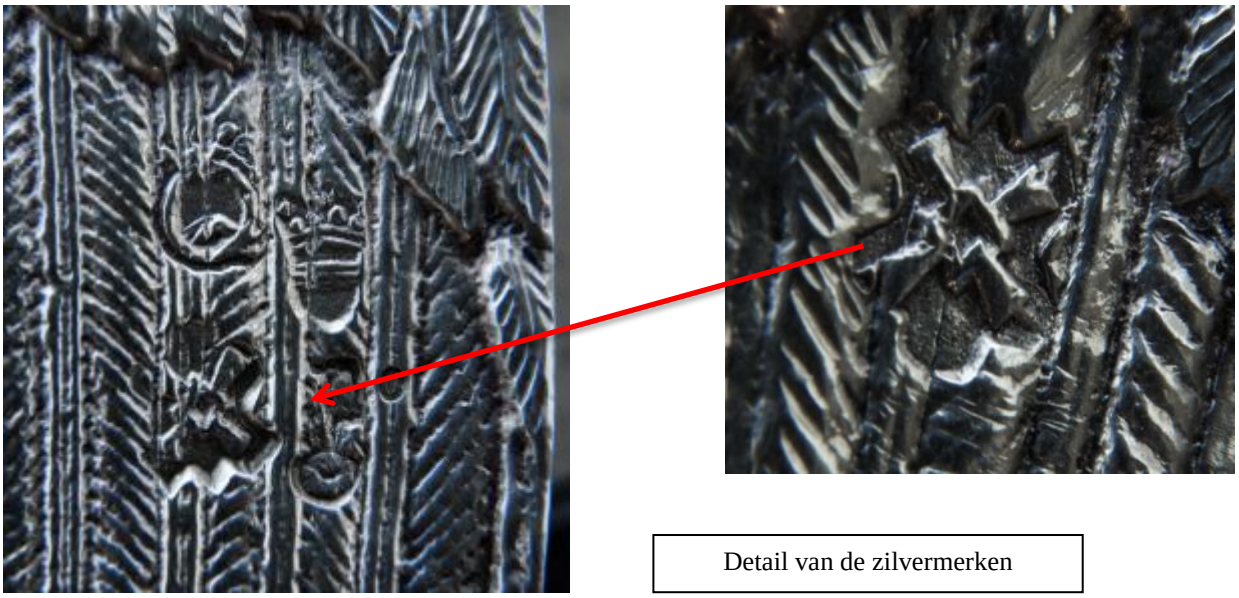

Detail van de zilvermerken

Antiquarisch aanbod

De zilveren koningsvogel komt uit de collectie van de Maastrichtse kunsthandelaar en zakenman Robert Noortman (+2007) en wordt nu aangeboden door antiquariaat en galerie Axel Vervoordt te Wijnegem. De prijs voor dit stuk is € 18.000,-. Maar vooralsnog is de bijzondere koningsvogel terug daar waar hij werd gecreëerd, namelijk in Leuven. In het *Museum M* aldaar loopt tot 12 juli 2015 de tentoonstelling '*ZILVER. Kunst | Object | Verhaal*'. Daar is kostbaar zilver uit vijf eeuwen te zien, onder meer pronkzilver, religieuze objecten en luxueus tafelgerei, vervaardigd in opdracht van de stad Leuven, haar welgestelde burgers, de universiteit, kerken, abdijen of natuurlijk van de gilden. De koningsvogel is er als zilveren pronkstuk volledig op zijn plaats.

Tekst: Luc Wolters
Foto's: Axel Vervoordt | fotograaf: Jan Liegeois

KONINGSSCHIETING SINT-SEBASTIAANSGILDE DILBEEK

Zaterdag 23 mei hield de Sint-Sebastiaansgilde van Dilbeek zijn jaarlijkse koningsschieting.
Zoals volgens de aloude tradities gebruikelijk is, werd er om 14.00 uur gestart met een traditionele ommegang rond de wip. Hierbij liep de vaandrig voorop, gevolgd door de trommelaar en gildeleden.

Bij aanvang van de schieting gaf uittredend koning Maurice Vankerckhoven nog 3 ereschoten om zijn titel te verlengen, maar hij kon het hiermee niet waarmaken.
Vervolgens was het aan alle andere leden om hun kans te wagen. Dit leek moeilijker dan verwacht. Het was in de 35ste ronde dat onze hoofdman Johan Collignon de oppergaai naar beneden wist te halen.

Bijzonder is dat onze koning dit jaar niet enkel zal deelnemen aan het Nationaal en Brabants koningsschieten, maar ook aan het Europees koningsschieten in Peine (Duitsland). Deze Europese koningsschieting maakt deel uit van het driejaarlijks Europees Schutterstreffen waar gilden uit o.a. België, Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk en Polen aan deelnemen.
Een onvergetelijk evenement waar elke gildebroeder naar aftelt.

Voor onze jeugd houden wij ook jaarlijks een prinsenschieting. Hier was het Glen De Weghe die zich tot jeugdprins schoot.

De Sint-Sebastiaansgilde van Dilbeek werd heropgericht op 28 december 2002 en steunt zich op oude reglementen uit 1751 en 1643, met verwijzingen naar 1143.
Nu, 12 jaar na de heroprichting, bruist deze gilde opnieuw van leven. Het is een plek waar broederschap heerst en jong en oud samen bouwen aan een mooie toekomst.

Jeroen Stoop

KONINGSSCHIETING BIJ DE SINT-SEBASTIAANSGILDE HAACHT

Elke drie jaar, op het feest van Ons-Heer-Hemelvaart, wordt er bij de Sint-Sebastiaansgilde van Haacht geschoten voor de felbegeerde titel van koning. Om 15.00 uur was het verzamelen geblazen aan het gildelokaal.

Eerst maakten de gildebroeders en -zusters driemaal een rondgang rond de staande wip om de kwade geesten te verdrijven. Vervolgens wordt de vogel op de spil geplaatst door de uittredende koning, onder het toeziend oog van de hoofdman. Dit gebeurt onder de plooien van de gildevlag zodat de andere gildeleden niet kunnen zien hoe vast (of hoe los) de vogel op de wip staat. Daarna werden de bogen opgespannen en na drie ereschoten door de pastoor en door de tweede schepen, vervanger van de burgemeester, mocht de uittredende koning Christophe Joye nog drie schoten doen. Daarna werd er geschoten door de gildebroeders in volgorde van intrede in de gilde.

De vogel werd enkele malen getroffen door rake schoten, maar aangezien hij bevestigd is op een gespleten spil, weten de Haachtse gildeleden dat meerdere rake schoten nodig zijn om de vogel naar beneden te doen tuimelen. Alleen blijft de vraag: na de hoeveelste treffer valt hij?

Het nieuwe koningspaar Paul Wouters en Agnes Van Noten

Het was Paul Wouters die na goed een uur en een kwartier in de 20ste ronde een vijfde raak schot op de vogel loste, meteen ook het genadeschot en de mooie vogel viel naar beneden. De nieuwe koning werd op de schouders van de gildebroeders gehesen en rond de wip gedragen.

Nadat de koningsbreuk was omgehangen en de koningin getooid was met mantel en kroon, was het tijd om de koningswijn aan te spreken. Er werd geklonken op het nieuwe koningspaar.
Paul schoot zich in 2009 reeds een eerste maal tot koning en slaagde er toen in om tijdens zijn driejarig koningsschap de titel van koning van Brabant binnen te halen. Ook ditmaal mag hij gedurende drie jaar deze titel betwisten, meer nog: eind augustus zal hij op het Europees koningsschieten te Peine (Duitsland) meedingen naar de Europese titel. De ganse gilde duimt alvast voor hem.

Gelukkig was de schieting tijdig gedaan, want even later stopte het mooie weer en werden wij getrakteerd op een fikse regenbui. Rond 18.00 uur werd de gilde ontvangen door de pastoor in de kerk voor een korte plechtigheid en nadien werd de avond verder gezet en nog menig pintje gedronken.

Tekst: François Van Noten
Foto's: Guy Ursi

De koningsvogel op de 23 m hoge wip. De gespleten spil is duidelijk zichtbaar, nadat er reeds 4 maal pal op de vogel werd geschoten.

KONINGSSCHIETING BIJ DE KONINKLIJKE ONZE LIEVE VROUWGILDE VAN HERNE

Op 14 mei, Ons Heer Hemelvaart, hielden wij traditiegetrouw onze Koningsschieting. Dit is één van de belangrijkste activiteiten van de meer dan 3 eeuwen oude Gilde. Slechts 16 gildebroeders waagden hun kans. Andere waren om verschillende redenen verontschuldigd.

Na de ereschoten van keizer Dirk en uittredend koning Glenn werd aanvang genomen en was het de wens toch enkele rondjes te mogen schieten, gezien de belangstelling van o.a. gewesthoofdman Pierrot en zijn echtgenote Yvonne. Bovendien was het toen nog een aangenaam zomerweertje.

Toch besliste onze nieuwe koning Luc Condijts om er vrij vlug een einde aan te maken door reeds in de eerste ronde de vogel raak te treffen en hierbij zich voor de vijfde keer koning van de aloude O.L.V. Gilde wist te schieten. Hij wist dat een kwartier later het weer toch slechter zou worden en we dan beter in een zaal zouden vertoeven. Luc, gekend als een stipte gildebroeder, kwam in de gilde op 8/05/1986 en wist zich reeds een eerste maal tot koning te schieten in 1993, vervolgens in 1994 en nadien nogmaals in 1996 en 1997. De door hem felbegeerde titel van keizer werd hem een eerste maal ontnomen in 1995 door Maurice Pletinckx en in 1998 door Nestor Luchtens. Luc is ook en vooral goed gekend als stichtend dirigent van de toen zeer gewaardeerde muziekkapel van de Gilde welke wij tot zijn en onze spijt niet in leven konden houden omwille van gebrek aan nieuwe muzikanten en overlijden of ontslag van anderen.

Luc, namens al uw gildezusters en -broeders proficiat voor deze vijfde koningstitel, alsook aan Jacqueline, uw echtgenote en onze lieve gildezuster. Dank u voor wat u in het verleden voor de Gilde presteerde.
Wij wensen u een gelukschot bij de komende Gildefeesten te Neder-Over-Heembeek waar u onze gilde vertegenwoordigt bij de schieting voor opperkoning van Brabant!

Een fiere hoofdman,
Lucien Pletinckx.

KONINGSSCHIETING ’T ZUIDWESTLAND 2015

Onder een stralende zon mocht Erwin Minnekeer als uittredende koning 2014 de schutters van het verbond ’t Zuidwestland ontvangen op het terrein van Ieper Sint-Sebastiaan. Een 70-tal schutters schreven zich in. Slechts twee schutters slaagden erin om met drie pijlen de vogel neer te halen: Hendrik Deman van Stavele Sint-Joris en Marc Vandoorn van Veurne Sint-Sebastiaan. Het was Marc Vandoorn die in de afkamping de blokvogel nog eens deed kantelen en de nieuwe koning werd. Volgend jaar mag zijn gilde de koningsschieting organiseren met de daaraan gekoppelde bondschieting.

KONINGSSCHIETING VAN WEST-VLAANDEREN

Traditiegetrouw gaat deze door op het terrein van Sint-Sebastiaan Beselare. Vijf schutters konden de koningsvogel schieten: Mario Decuypere, Hendrik Deman, Patrick Vlaminck, Bram Desoete en Jacqueline Vereecke. In de zenuwslopende afkamping kon Jacqueline de blokvogel opnieuw neerhalen en werd ze de nieuwe koning van West-Vlaanderen. In de voormiddag was de jeugd aan de beurt. Daar schoten Bjarne Vandevelde bij de junioren, en die ook West-Vlaams kampioen werd, en Jochen Toye bij de scholieren zich tot de nieuwe koningen van West-Vlaanderen.

Alle koningen mochten het nieuwe kunstbord ontvangen met de beeltenis van Jozef Hendrik Maes, geschiedschrijver van Beselare. Het was Jozef Maes die het opzoekingswerk deed naar de keure van 1428 waarin de goedkeuring vermeld is, gegeven door Philips de Goede, voor het oprichten van een schuttersgilde bestaande uit 40 leden en één hoofdman.

DE TRADITIE WORDT VERDERGEZET

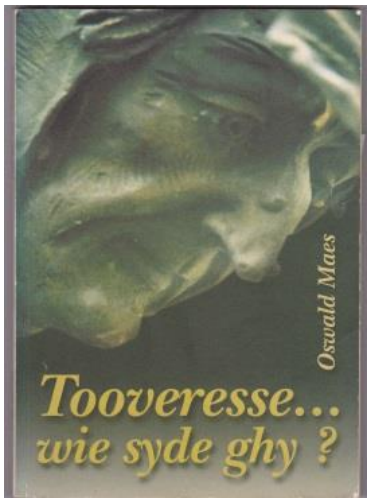

Wie in de gilde te Beselare het woord kunstborden zegt, wordt gelinkt aan Patrick Syx, een verwoede verzamelaar van Westvlaamse borden. Zijn verzameling groeit nog steeds.

In de Beselaarse gilde zet men al jarenlang de traditie verder. Ze opteerden voor een reeks borden met de rijke geschiedenis en de folklore van het dorp, de heksengemeente. Dit jaar was Jozef Maes, geschiedschrijver, aan de beurt en Meele Crotte wat betreft de heksen. Jozef zorgde niet alleen voor de geschiedenis van het dorp, maar ook voor alle heksenlegendes, die later nog eens werden herschreven door zijn zoon Oswald Maes (Rogerke uit Thuis) met als titel “ Tooveresse… wie syde ghy?”

Het Beselaarse dorp kende tien heksen die als reuzin tweejaarlijks opstappen in de vermaarde heksenstoet. Deze stoet is altijd de laatste zondag van juli in de onpare jaren… dit jaar trekt de stoet op 26 juli door het dorp. In deze stoet komt ook de Beselaarse schuttersgilde aan bod als beschutters van het kasteel van het geslacht “Vanderwoestine”.

Kon. Karabijnschuttersgilde St.-Antonius Geenhout Paal VZW
Paardenkuilstraat 5 3583 Beringen
www.ksagp.be email: geenhout@ksagp.be

HET JAAR IS GOED INGEZET BIJ SINT-ANTONIUSGILDE GEENHOUT PAAL

Het jaar werd prima ingezet bij de Sint-Antoniusgilde. Op 11 januari gingen de vrouwen Driekoningen zingen en op 18 januari was het de beurt aan de mannen voor het Sint-Antoniuszingen. Men gaat van huis tot huis van hen die meedoen om er een borrel en een versnapering te nuttigen. Nadien wordt samengekomen in het lokaal om er spek met eieren te eten en nog wat na te keuvelen.

Op 24 januari was er de jaarlijkse algemene vergadering met daarna een nieuwjaarsreceptie waarop ook de buurt was uitgenodigd. We mochten een 50-tal leden en 15 personen van de buurt verwelkomen. De drank was uiteraard gratis en er werd ook gezorgd voor warme en koude hapjes.

Op 31 januari mochten de leden de handen uit de mouwen steken om te zorgen voor het jaarlijkse mosselsouper. Iedereen was weer lovend over de uitstekende kwaliteit en smaak van de mosselen. Voor hen die geen mosselen lustten, was er halve haan te verkrijgen.

Op zaterdag 21 februari werden de voeten onder tafel geschoven voor het feest voor dienstdoende leden. We hebben nog altijd 15 leden en hun vrouwen die zich inzetten om de zaal elke zaterdag en zondag open te houden. Deze worden dan ook extra verzorgd met een feestje. Ook de Sint, de koetsier van de Sint en de proost van de gilde, samen met hun echtgenoten, werden uitgenodigd. Het diner was prima verzorgd en lekker en ook de wijn liet zich goed drinken.

Winnaar Julien Meyen, voorzitter Pascal Vos en Miss Geenhout Annelise Vos

Op zondag 22 februari werden de geweren terug uitgehaald om het nieuwe seizoen voor te bereiden. De clubleden strijden traditioneel de laatste zondag van februari voor de Sint-Antoniustrofee. Er waren 20 deelnemers. In de eerste ronde werd er 5x geschoten op een klep van 30 mm. Slechts 3 schutters kwamen deze ronde niet door. Na de tweede ronde op een klep van 25 mm en de derde ronde op een klep van 20 mm bleven er nog 9 schutters over met het maximum der punten. In de vierde ronde werd de klep van 16 mm getrokken en deze moest men 3x

omschieten. Voor 3 schutters was deze klep te klein en zij vielen in de eerste kavelingsronde af. De volgende ronde vielen er nog eens 4 schutters af. De finale werd beslist door Patrick Peremans en Julien Meyen. Deze laatste werd winnaar met 19 treffers voor Patrick met 18 en Pascal Vos met 14 treffers.

SINT-ANTONIUSGILDE VIERT GEENHOUT-KERMIS

Traditioneel is er op de derde zondag van de maand mei Geenhout-Kermis. Op vrijdag 15 mei werd er door de Paalse karabijngilden geschoten voor de beker van Paal in Geenhout. Deze karabijngilden zijn: Sint-Ludovicus Paalstraat, Sint-Antonius Geenhout en Sint-Joris Brelaar. De beker werd dit jaar gewonnen door Sint-Antonius met 88 op 90 punten.

ZONDAG 17 MEI: KONINGSSCHIETEN BIJ DE SINT-ANTONIUSGILDE

Eerst werd er geschoten voor prins(es), klepkoning en klepkoningin. 3 meisjes en 1 jongen deden mee voor prins(es), 8 dames voor klepkoningin en 14 heren voor klepkoning.

De eerste ronde werden er 2 kogels geschoten op 3 schietbomen. Meteen was de prinses reeds gekend, Hannelore Vos was de beste met 6 op 6, voor haar zus Annelise met 5 op 6.
Bij de dames waren er na de eerste ronde nog 5 met het maximum. Na de eerste kavelingsronde op 25 mm bleven er nog 5 dames over. Na ronde 3 op 20 mm waren er nog 3 over. Gabriella Schroven werd voor het tweede jaar op rij klepkoningin met 20 punten, Nancy Jans werd tweede met 19 punten en derde werd Roza Vanwetswinkel met 17 punten.

Koningin Roza, klepkoning Fernand en klepkoningin Gabriella

Bij de heren was de strijd snel gestreden. Na twee ronden waren de favorieten reeds uitgevallen en ging de strijd verder tussen outsiders. Na ronde 3 waren er nog 3 heren over. Klepkoning werd Fernand Kenis met 18 punten, tweede was Alfons Fonteyn met 15 en derde Hugo De Schrijver met 14 punten.

Ondertussen werd de vallende vogel klaargemaakt voor de gildekoning. Dit is een metalen plaat met doormeter van 10 cm die omhoog schuift naargelang er tegen geschoten wordt. Om stipt 18.00 uur loste de vorige koning Evelien Hillen haar ereschoten en kon de wedstrijd starten met 17 deelnemers. Na 179 kogels werd de vogel met een voltreffer naar beneden gehaald door Roza Vanwetswinkel en zo werd zij de nieuwe gildekoningin.

Aanstelling en eedaflegging van de koningin

De zaterdag nadien werd de koning ten huize van Roza uitgehaald door de gildebroeders en -zusters. Eerst waren de leden van de gilde aanwezig in de mis om daarna met de bus naar Hulst te reizen. Er werd een kleine optocht gehouden in de Terbeemdenstraat tot aan het huis van de koningin. Daar werd onmiddellijk gestart met de zoektocht naar de koningin. Zodra deze gevonden was kon de aanstelling plaatsvinden. Voorzitter Pascal Vos nam de eed af van de koningin en zij beloofde om de gildebroeders en -zusters te vergezellen op uitstappen. De boom werd door de vrouwen tegen de vlakte gewerkt en de kinderen konden hun snoepje nemen. Toen werden de flessen jenever en ander goed spul boven gehaald om de dorstigen te laven. Rond de klok van negen werd er terug afgereisd naar de gilde waar nog een haantje te wachten stond. De prinses, klepkoningin en klepkoning werden nog gehuldigd en de avond werd verder gezet op de muzikale tonen van onze dj Nick.

Het neerhalen van de snoepboom

KLEPKONING(IN)SCHIETEN BIJ SCHUTTERSGILDE SINT-ROCHUS GENENBOS

Bij de Koninklijke Schuttersgilde Sint-Rochus uit Genenbos Lummen werden, na het kermisweekend van 17 mei, de kersverse schutterskoning en -koningin in de bloemetjes gezet.

Jean Gijbels volgde zichzelf op als koning, bij de dames slaagde Heidi Tielens er in om zich voor de derde keer op rij tot koningin te schieten. Zij mag zich vanaf heden keizerin van de koninklijke schuttersgilde noemen!

Proficiat Jean en Heidi!

KONINGSSCHIETEN BIJ DE SINT-JACOBUSGILDE EVERSEL-HEUSDEN

Traditiegetrouw wordt er op Pinksteren door de leden van de Sint-Jacobusgilde het jaarlijks koningsschieten gehouden. 29 leden, waarvan 7 vrouwen, stonden klaar om de felbegeerde titel te veroveren.

Zoals het goede schutters en schutsters betaamt, werden alle registers opengetrokken en diende het hele arsenaal aan kleppen, van diameter 30, 25, 20, 16, 12 tot 10 mm, benut te worden om de uiteindelijke winnaars te kennen. De kleppen staan op een hoogte van 20 meter en er wordt geschoten met een karabijn 22LR met diopter.

Bij de vrouwen was het Driessens Annick die zich op de klep met diameter 12 tot koningin schoot, voor Schraepen Lydia en Moons Rita.

Bij de mannen was de strijd ook intens. Voor de finale bleven er nog 3 schutters over op de klep met diameter 12, nl. Vanhove René, Neys Eric en Claes Steve. Deze laatste bewees dat hij dit jaar de beste was en troonde zich voor de 2de maal tot koning van de Sint-Jacobusgilde.

Een dikke proficiat aan alle deelnemers, maar vooral aan Driessens Annick en Claes Steve.

Benny Schops

DUBBELSLAG VOOR NICO PYFFEROEN BIJ K.H.M. WILLEM TELL OOSTENDE

Op zaterdag 2 mei was het bij de Koninklijke Handboogmaatschappij Willem Tell Oostende verzamelen geblazen voor de kampioenenvieringen van de voorbije seizoenen staande- en liggende wip. Door bouwwerken op de eigen schietstand werd er de maandagavond op de staande wip geschoten op het terrein van de Sint-Sebastiaansgilde in Bredene en de donderdagavond op het terrein van de Sint-Sebastiaansgilde in Oostende.

Op de staande wip werd Nico Pyfferoen kampioen met 222 punten vóór Mario Madelein (188 punten) en Jürgen De Maere (167 punten). Elisa Deprez haalde het bij de dames met 72 punten. Ook op de liggende wip werd Nico kampioen met 382 punten, gevolgd door Filip Huyghebaert met 247 punten en Mario Madelein met 172 punten. Hier werd Carol Verstraete met 117 punten kampioene bij de dames. Naast de kampioenen werden de winnaars van de diverse nevenklassementen ook nog met een mooie prijs bedacht.

De kampioenenviering werd afgesloten met een heerlijk Breughelmaal en tussen pot en pint werden plannen gesmeed voor het nieuwe seizoen staande wip dat op 30 april van start ging.

Geïnteresseerden zijn steeds welkom voor nadere inlichtingen op de ledenschietingen die doorgaan iedere maandag- en donderdagavond vanaf 19.00 u op onze vernieuwde schietstand in het sportpark De Schorre, Sportparklaan Gebouw M te 8400 Oostende.
Surf ook eens naar: http://users.telenet.be/willemtell/

De kampioenen en prijswinnaars samen met de leden van het bestuur

NORBERT VALCKE, SIRE STAANDE WIP GROOT-OOSTENDE 2015

Op woensdag 13 mei (woensdag vóór O.-L.-H.-Hemelvaart) was het voor de 14de keer verzamelen geblazen om de titel van Sire Groot-Oostende op de staande wip te betwisten.

Dit evenement, dat in 2002 naar aanleiding van het 700-jarig bestaan van het Koninklijk Hoofdgild Sint-Sebastiaan Oostende in het leven werd geroepen, is ondertussen een traditie geworden. De organisatie gebeurt om beurten door de twee Oostendse handboogmaatschappijen, nl. het Koninklijk Hoofdgild Sint-Sebastiaan (SBO) voornoemd en de Koninklijke Handboogmaatschappij Willem Tell (WTO). Dit jaar greep het gebeuren plaats op de schietstand van Willem Tell in het sportpark De Schorre.

Stipt om 19.30 uur loste Marc Vandepoele, hoofdman van de Sint-Sebastiaansgilde, als uittredende Sire, zijn ereschot. Daarna volgden de 3 officiële ronden. Met zijn eerste schot haalde de hoofdman van Willem Tell, Norbert Valcke, de hoofdvogel neer. In de volgende ronde slaagde Bert Vanhaverbeke (WTO) er eveneens in de hoofdvogel vol te treffen en in de laatste officiële ronde kon niemand nog de hoofdvogel afschieten. Er diende dus gekampt te worden en pas na 16 ronden lukte het enkel Norbert Valcke de koningsvogel nogmaals te treffen. De nieuwe Sire staande wip Groot-Oostende was gekend.

De deelnemers aan de Sireschieting staande wip Groot Oostende, met in het midden Norbert Valcke, de nieuwe Sire

Onder een driewerf “hoera” werd de trofee aan de winnaar overhandigd. Nadien volgde er nog een beschrijfschieting en een gezellig samenzijn waarop de leden van de beide maatschappijen konden verbroederen. Alvast werd afspraak gemaakt voor volgend jaar op het terrein van de Sint-Sebastiaansgilde aan de Leffingestraat.

VIRGINIE MASELIS SIRE STAANDE WIP 2015 BIJ WILLEM TELL OOSTENDE

Traditiegetrouw wordt bij de K.H.M. Willem Tell Oostende op O.-L.-H.-Hemelvaartsdag de jaarlijkse Sireschieting staande wip gehouden.

De weergoden waren ons dit jaar echt niet gunstig gezind, maar toch waren 21 schutters op de afspraak. Noël Vandecasteele, de uittredende Sire, diende om gezondheidsreden forfait te geven en zag zo, tot zijn grote spijt, voor de derde keer de kans om de keizerstitel te behalen aan zich voorbijgaan. Hoofdman en keizer staande wip, Norbert Valcke, opende dan de schieting en vatte de 3 officiële ronden aan. In de 2de ronde slaagde Virginie Maselis er als eerste in de hoofdvogel te treffen en niemand slaagde er tijdens de resterende officiële schietbeurten nog in om haar dit na te doen. De nieuwe Sire was gekend.

Tijdens het daaropvolgend beschrijf wist ondervoorzitter Laurent Schouteeten als eerste een hoogvogel te schieten en zo werd hij, in toepassing van het reglement, de nieuwe Baljuw.

Op de gezondheid en het succes van de nieuwe Sire en Baljuw werd onder een drievoudig “hoera” het glas geheven. Ondertussen konden we provincieafgevaardigde Franky Deblock verwelkomen. Ondervoorzitter Laurent Schouteeten, die dit jaar reeds 25 jaar deel uitmaakt van het bestuur van de K.H.M. Willem Tell Oostende, kreeg dan ook uit handen van de provincieafgevaardigde een verdiende medaille overhandigd.

Provincieraadslid Franky Deblock, schatbewaarder Noël Vandecasteele, Oscar Schockaert, Sire 2015 Virginie Maselis, Leopold Deprez, hoofdman Norbert Valcke, Bert Vanhaverbeke, Dirk Vandebussche, ondervoorzitter en baljuw 2015 Laurent Schouteeten, Roland Kerckaert, Filip Huyghebaert, deken en ere-voorzitter Daniël Bouttelisier, Geert Vantyghem, hofmeester Guy Leempoels, Eric Braeckeveldt, Carol Verstraete, Glenn Coopman en Sofie Vandenabeele. Vooraan de toekomst van de maatschappij: Liselot Valcke, Stan Zanders, Daniël Schouteeten, Elisa Deprez, Wout Zanders en Lander Valcke.

BASILIEK EN GRAF VAN SINT-SEBASTIAAN IN ROME

Tijdens onze reis naar Rome, voelden wij ons verplicht om als gildelid en handboogschutter toch minstens een bezoekje te brengen aan Sint-Sebastiaan, onze patroonheilige.

Na een rondleiding door het Vaticaan en een klein hapje om de innerlijke mens te versterken, stapten wij de metro in, op zoek naar de Catacombe San Sebastiano. Deze zijn een heel eind buiten het stadscentrum

De Basilica San Sebastiano

gelegen, zodat het vervolg van de trip met de autobus moest gebeuren. Het grote probleem met het openbaar vervoer in Rome is de juiste bushalte kunnen vinden. Het is ons uiteindelijk gelukt om een autobus te vinden en na het nodige gedobber op de oudste Romeinse heirbaan, de Via Appia Antica, arriveerden wij om 17.02 uur aan de Basilica di San Sebastiano. Sluitingsuur van de catacomben: 17.00 uur!!!

Dan maar een bezoek gebracht aan de basiliek gewijd aan onze patroonheilige, waar hij ook begraven ligt. Naast het imposante graf, is er ook een mooie afbeelding van Sint-Sebastiaan op het plafond te zien.

François Van Noten – Liliane Van Lancker

Het graf van Sint-Sebastiaan

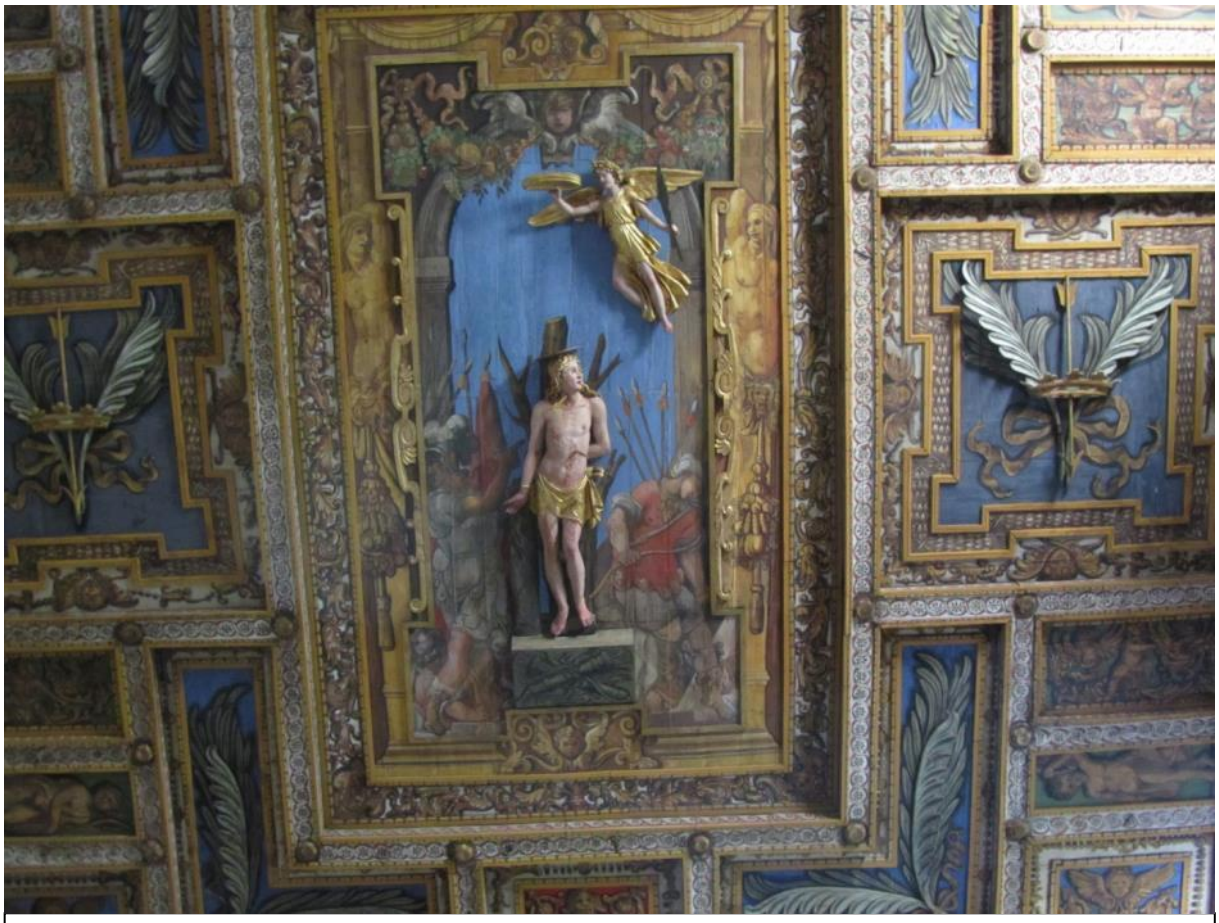

Afbeelding van Sint-Sebastiaan op het plafond van de basiliek aan hem gewijd

KONINGSCHIETEN OF KONINGSSCHIETEN?

Als je op internet het woord koningsschieting googelt, dan bekom je zowel resultaten met één als met dubbele “s”. Wat is nu de juiste schrijfwijze? Ook binnen de redactie was er geen eensgezindheid, tot ons redactielid Miel Roussard de nodige opzoekingen deed en volgende regel voorschotelde:

Uit de Woordenlijst van de Nederlandse Taal

10.2 twee sisklanken

We schrijven een extra s in een samenstelling waarvan het rechterdeel met een sisklank begint, als de aanwezigheid van de tussenklank /s/ blijkt uit een vergelijkbaar geval waarbij het rechterdeel niet met een sisklank begint.

Of er een tussenklank /s/is, is moeilijk te horen als het rechterdeel van een samenstelling met een sisklank begint.

wandel + straat: wandelstraat

station + straat: Stationsstraat

We schrijven een extra s in Stationsstraat, omdat we die ook vinden in andere samenstellingen met station-: stationshal, stationsklok, Stationsplein.

Andere gevallen:

eenmanszaak (want: eenmansactie)

bedrijfszeker (want: bedrijfsonzeker)

handelszaak (want: handelsmissie)

meisjesschool (want: meisjesnaam)

damessjaal (want: dameshoed)

koningsschieten (want: koningspaar, koningsdag, koningshuis, koningsnummer enz.)

Soms geeft de Woordenlijst bij een bepaald grondwoord zowel samenstellingen met als zonder tussen-s. Zo staat er bijvoorbeeld raadkamer en raadgever zonder tussen-s, maar raadsman en raadskelder met tussen- s. Zowel de vormen raadzaal als raadszaal zijn hiermee te verdedigen. Aanbevolen wordt om in deze gevallen de taalpraktijk te volgen.

Bedankt Miel voor het opzoekingswerk, waarmee het probleem ook meteen is uitgeklaard: in alle gilden en schutterijen die de Federatie rijk is, is het voortaan koning**ss**chieting en koning**ss**chieten **met dubbele “s”**.

Museum Sincfala - Knokke-Heist

15 oktober 2015 t.e.m. 16 januari 2016

Schuttersverenigingen van de Zwinstreek

Museum regelt het transport

Zoals o.a. Koningsbreuk, vlag, wapenbord & zilver

Gezocht:

- Schutters Affiches , Historie van JULLIE Gilde
- Schuttersborden
- Alles i.v.m. schuttersgilden (foto's, dia's, ...)
- Historisch beeldmateriaal (8mm-film, VHS-cassettes, DVD, digitale bestanden, ...)

Museum van de Zwinstreek
Pannenstraat 140; 8300 Knokke-Heist

Dagelijks open van : 10.00-12.00 & 14.00-17.30 uur
Enkel gesloten op : 25 + 26 december & 1 + 2 januari

stuur.moederdier@telenet.be
0473/ 925 949

Museum van Deinze en de Leiestreek

24 april 2016 t.e.m. 30 juni 2016

De Handboog & de Kruisboogschutters

VROEGER en NU

Museum regelt het transport

Zoals o.a. Koningsbreuk, vlag, wapenbord & zilver

ENKEL op 24 april zullen er Breuken en Vlaggen tentoon gesteld worden

- GEZOCHT Diploma's E.K. / B.K. / Hulde -...
- foto's van jullie schietstand
- Historisch beeldmateriaal
- (150 jarig bestaan hulde + schieting, ...)

davy-goedertier@telenet.be
Tel.: 09 381 96 70
Fax: 09 381 96 79

Museum van Deinze en de Leiestreek
L. Matthysiaan 3-5
9800 Deinze

Er zal mogelijkheid zijn om ter plaatse onder begeleiding op de liggende wip een initiatie te krijgen. Dit kan ook voor de staande wip op zaterdag en zondag

davy-goedertier@telenet.be
0473/ 925 949

ERFGOEDCEL
LEIE SCHELDE

VERZEKER UW GILDE/SCHUTTERIJ VIA DE FEDERATIE !

VOLWAARDIGE VERZEKERING[1]

GEEN ADMINISTRATIE

GEEF HET AANTAL LEDEN DOOR AAN HET SECRETARIAAT, WIJ HOEVEN GEEN NAAMLIJST

U DOET DE BETALING OP ONZE REKENING

ALLES IS ONMIDDELLIJK IN ORDE

HUIDIGE PREMIE PER PERSOON 5,00 EURO

[1] Een samenvatting van de verzekeringspolis is terug te vinden op de website van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden: www.vlaamseschuttersgilden.be → Formulieren

INHOUDSTABEL

Woordje van de voorzitter	3
Woordje van de redactie	4
Gilde Ste Barbelen en koninklijke volkskunstgroep Reuzegom	5
Koningsvogel uit Leuven	8
Nieuws uit de verbonden en de gilden/schutterijen	10
Basiliek en graf van Sint-Sebastiaan in Rome	25
Koningschieten of koningsschieten?	27

Aan allen die meewerkten aan dit nummer, hartelijk dank vanwege de redactie.

Dit tijdschrift verschijnt driemaal jaarlijks op elektronische wijze en kan gratis geraadpleegd en/of gedownload worden op de website van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden www.vlaamseschuttersgilden.be.

Ontvang je liever het tijdschrift per e-mail? Dat kan ook!
Stuur je e-mailadres, samen met de regio en naam van uw gilde naar online@vlaamseschuttersgilden.be en gebruik als onderwerp "Inschrijven".
Wil je het tijdschrift niet meer ontvangen? Stuur dan een mail met als onderwerp "Uitschrijven" naar online@vlaamseschuttersgilden.be.
Vermeld ook hier uw e-mailadres, regio en naam van de gilde.
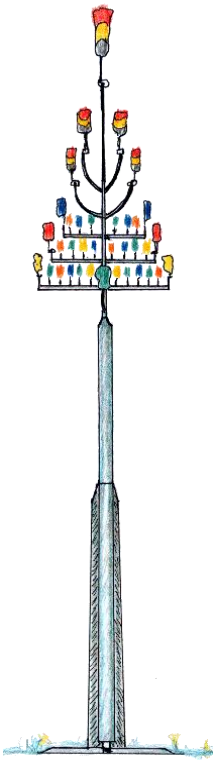
Voor de liefhebbers: er is nog een voorraad van vroegere (papieren) nummers van dit tijdschrift aanwezig. Geïnteresseerd? Laat iets weten bij een van de bestuurs- of redactieleden.